

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V opravi prejemov mesečno . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolna pettivrsta po 2 j vin.
Poslano:
 enostolna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvozni ne
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrsko 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Nova Galicija.

Danes se ne da v številkah dognati, koliko škode je vojska povzročila v Galiciji. Uničenih je na tisoče milijonov. Rus sedaj ne gospodari več v tej deželi, begunci se vračajo. Ker divja vojska tudi po naši domovini, zato mora že iz tega vzroka tudi nas zanimati, kako vstaja iz razvalin nova Galicija. Omeniti moramo, da v Avstriji nimamo dosedaj postave, ki bi na splošno določala, kdo in kako se ima oškodovanim popraviti škoda, katero jim je povzročila vojna. Nikjer ne govori postava, da je država dolžna povrniti škodo vojne. Vendar to načelo vedno bolj prodira tudi v javne nazore. Dosedaj smo po vsaki vojni dobili državno postavo, ki je za vsako ravnokar prestano vojno posebej določila, da se v večjem ali manjšem obsegu iz javnih sredstev pomaga nesrečnim krajem in ljudem, ki so trpeli neposredno pod točo, ognjem in konjskim kopitom vojne. Tudi po tej vojni imamo pričakovati take državne postave. Ker je Galicija največ trpela in bo državna skrb za to zemljo najbrže vzor državni akciji tudi za ostale zemlje, zato naj rečemo nekaj o dosedanjih državni skrbi, kako naj iz razvalin vstane nova Galicija.

Pri svoji dosedajni pomožni akciji za Galicijo je vlada predvsem skrbela, da da ljudstvu vsakdanjega kruha, mu preskrbi gospodarskih potrebščin in nad glavo sežida streho, katero jim je odnesel vojske vihar. Že več časa pa obstoji poseben odbor, ki proučuje vprašanje, kako naj se Galicija na novo sežida ali obdela ali oživi, in ta odbor je sedaj svoj načrt precej jasno in obsežno razširil. Sklenil je precej veliko finančno akcijo, s katero bo vsem Galičanom brez razlike poklica in osebe, ki so trpeli v svojem gospodarskem zaslužku omogočeno, da zopet začno s svojim gospodarskim delom.

Vso to pomožno akcijo vodi gališka Kreditna banka. Kredita zmožnim osebam bo banka z znanimi obrestnimi olajšavami dajala posojila. Kjer pa posameznik nima dovolj kredita ali ne bi mogel izpolniti drugih pogojev, kakor jih predpisujejo pravila, tam bo država prevzela poročstvo za morebitni primanjkljaj pri obrestih. Kreditna banka pa mora te vrste posojila dajati po zmernih obrestih, v posebnega vpoštevanja vrednih slučajih pa celo brezobrestno.

Kaj bo pa z onimi, ki je tak revež, da sploh posojila ne more dobiti. Takemu bodo okrajna glavarstva dajala podporo, ki je ne bo treba vrniti.

Cela država ima velik interes na tem, da se vsa gališka polja prav kmalu zelo intenzivno obdelajo. Zato bodo dobili posebno podporo oni poljedelci, ki vsled sovražnega vpada dosedaj svojega polja niso mogli obdelati, pač pa ga bodo sedaj zasejali z ozimino. Tem poljedelcem more Kreditna banka dovoliti posebne predujme, največ po 80 K za hektar, ki se ima obdelati. Če pa bi dotičnik ne mogel izpolniti pogojev iz pravih, tedaj se more pod državnim poročstvom dovoliti tudi do 80 K za ha, kar pa bo treba vrniti v petih letih.

Kdor bo do konca oktobra tekočega leta izkazal, da je svoje polje prav obdelal, temu se bo od tega posojila ali podpore odpisalo pri celem hektarju 25 K, katere bo država plačala iz svojega podpornega zaklada kot nagrado za obdelano polje.

Ves uspeh te akcije pa zavisi od nagle izvršitve; zato mora upravna oblast ljudstvo prav naglo obvestiti o tej akciji.

Leto dni ob težkih baterijah na svetovnem bojišču.

Prejeli smo: Slavno uredništvo! V upanju, da ne bode te zavržli tega članka, si usojamo podpisani slovenski lantje motorne baterije 30.5 cm-skilh možnarjev št. 8, povodom obletnice (10. avg. 1914), odkar delujemo na polju svetovne vojne, vposlati naslednjih par vrstic o delovanju naše baterije s prošnjo, da jih uvrstite v predale Vašega uglednega lista.

Vsakteremu je v dobrem spominu 10. avgust 1914, ko smo se morali posloviti od drage rodne nam domovine ter smo se odpeljali s kolodvora v Gorici, nevede, kam nas popelje hlapon. Dospeli so tridnevni vožnji v Nemčijo, smo jo, po 36-urnem bivanju v Kolinu, kjer nas je občinstvo nad vse navdušeno sprejelo in pogostilo, ubrali proti Belgiji. Trdnjava Lüthich je padla vže pred dobrim tednom, začeli smo pred Namurom. Moderna trdnjava s 12 forti je bila po dvadnevem obleganju v naši posesti. Med številnimi ujetniki je bilo tudi mnogo Francozov, kateri so nas dokaj začudeno gledali, napol glasno govoreč: »voilà des Autrichens!« Nato smo jo udarili nad Maubeuge, katerega smo zasedli po 9dnevem vročem boju, kjer smo bili tudi krščeni s sovražnim ognjem. Trdnjava je bila zgrajena leta 1870. Francozi so se le-tu posluževali vsakovrstnih zvižčakov: golobov pismo- noš, vohunov, podzemeljskih stanovanj s

telefoničnimi aparati, a vsa ta sredstva niso mogla ustaviti prodiralca. Med 40.000 ujetniki je bilo tudi 20 Angležev.

Sledil je nato 1 teden odpočitka v Bruslju. Krasna prestolnica je ostala nepoškodovana in nam nudila obilo zabave, katera se je zaključila z našim odhodom nad Antwerpen. Ena izmed največjih trdnjav je bila po 12dnevem obleganju prisiljena k udaji. Fortov ima 19.

V mestu Louvain (Löwen, do tal porušeno vsled pouličnih bojov) smo naložili naše možnarje ter se odpeljali nazaj v Kolin radi poprav, kjer smo ostali 8 dni.

Na nadaljna povelja smo čakali nato v mestu Gand (Gent) dalj časa in se nato odpeljali proti Roussellare (Roulers), odkoder smo se po 14dnevem bivanju podali na fronto Yperna. Tu smo ostali sedem tednov, ne da bi započeli kakega večjega delovanja. (Kakor znano, je imela takrat zapadna armada nalogo, držati se samo v defenzivi, nasprotno je pa vzhodna armada tirala Ruse iz Zapadne Nemčije.) Dostojno smo po svojih možnostih praznovali sveti večer, kjer se je nedvomno prvič na tej zemlji popevala slovenska pesmica: »Tiha noč . . .«

Delovanje naše baterije na tem bojišču je zaključil nenadni odhod na vzhodno bojišče kjer smo bili že takoj ob prihodu obstreljevani iz sovražne trdnjave Osovec. Peldnevno lučno streljanje sovražnika na našo baterijo je zahtevalo 5 žrtev: 2 mrtva in 3 ranjeni, vkljub temu, da je padlo dnevno 150—200 granat ali šrapnelov. Dasi ravno popolnoma razdejana, ni bila zavzeta vsled močvirnatega ozemlja.

Vsled vednega delovanja že močno obrabljeni možnarji so nato odšli v Škodovo tvornico v pettedensko popravilo; na njihovo vrnitev je moštvo čakalo v Gdanju.

Nadaljevanje naše se je začelo o priliki velike ofenzive v Galiciji začetkom maja in spremenilo v toliko, da tu streljamo na sovražnikove strelske jarke in poljske utrdbe s takoimenovanimi bombami »brez zakrenitve«. Prepodili smo ga tako iz črte Tuchov — Tarnov, osvojili Jaroslav in udarili nad Przemysl. Izborna razpostavljena trdnjava z vsakovrstnimi zaprekami so bile dokaz, na kako izborna obramba je bil sovražnik pripravljen. Ruske želje po stalnem gospodstvu so se izjalovile o priliki napada naših in zavez- nih čet, kateremu so se ustavljale samo štiri dni.

Prepodivši sovražnika iz posameznih vasi in trgov, smo se napolili proti Lvovu, kateri je bil po šestdnevem boju prost

sovražnika. Na čelu artiljerije smo slavnostno vkorakali v mesto ob velikem navdušenju občinstva. Nasproti krasnemu kolodvoru, kateri je bil ravno v plamenu, smo se utaborili in ostali tam par dni. Razven nekaj zunanjih poslopjij je ostalo mesto nedotaknjeno.

Peljavši se skozi Rawarusko ter zadnje naše obmejno mestoce Belzec, smo na večer dospeli v prvo rusko mesto Samoš, od koder smo nastopni dan šli proti Krasnostavu. Kratek, a hud odpor, in naš je bil Krasnostav.

S tem bodi v kratkih besedah povedano celoletno naše delovanje.

O priliki obhajanja skromne obletnice v krogu podpisanih, pošiljamo nebroj pozdravov ter vročo željo do skorajšnjega svidenja vsem znancem in prijateljem po širni naši domovini.

dne 10. avgusta 1915.

Ludvik Zakrajšek, Josip Jelenc, Avgust Keršič, Fran Lončar, Ivan Merhar, Ivan Ponikvar, Anton Kastelic, Franc Poljanšek in Miha Oswald.

Socialisti na Balkanu.

V sedanjih važnih dneh, ko se more tehtnica na Balkanu nagniti na našo ali na ono stran, zadobe važnosti tudi manjše politične skupine, kakor na primer socialisti. O teh se še kaj izve — o važnejših, n. pr. judovskih (spanjolskih) organizacijah in o ukrepih frimasonskih lož ne izvevemo ničesar! Balkanski socialni demokrate so nedavno temu imeli svoj shod, na katerem so baje odločno izjavili končno za popolno nevtralnost države, ki ima čast, da je njih domovina.

Kakor vse na Balkanu, tako je tudi socialistično gibanje tod zaostalo kar se tiče razširjenja misli in ustrojstva stranke, najmanj za pol veka. Številke organiziranih delavcev na Balkanu se tudi relativno ne dajo primerjati z dotičnimi številkami v osrednji Evropi, kamoli v industrialnih državah, kakor so Anglija, Francija, Nemčija in Avstrija. Vzrok ni samo industrijalna zaostalost balkanskih dežel, ki je včasih istovetna s srečo za domovino, marveč v splošni zapostavljenosti. Nove misli, tudi najboljše, prodirajo počasi, posebno če tu in tam nalete na ovire.

»Rdeča« internacionala na Balkanu kaže sedaj nam dostopne sledeče številke: Na Romunskem je bilo leta 1912, v mali in v veleobrti zaposlenih 134.000 delavcev, in sicer 47.000 delavcev v veleobrti, organiziranih pa je bilo samo okoli 9700 mož.

LISTEK.

Pismo iz Tolmina.

Dne 19. avgusta 1915.

Približal se je prelepi Marijin praznik Veliki Smaren. Marijo Vnebovzeto praznuje tolminska župnija slovesno kot svojo patrono. Navadno je bila ta dan zbrana vsa fara in farani so z vseh strani prišli v Tolmin k slovesni sv. maši in procesiji. Toda letos je bilo drugače. Ta dan si je sovražnik izbral za svoje operacije proti našim vrlim četam, ki so mu povzročile vže toliko gorja. Vže petek in sobota je bilo strašno gromenje topov, šviganje šrapnelov, bobnenje granat. Od raznih strani je hotel sovražnik prodreti, koncentriral ogenj na naše postojanke, toda zastoj. Naši so mu dobro odgovarjali. V nedeljo je bil krasen dan, sonce je lepo sijalo, nebo čisto kot kristal — toda manjkalo je zvonjenja in slovesnega pritrkavanja za Marijin praznik. Bobnenja, gromenja topov, šviganja šrapnelov in streljanja iz strojnih in ročnih pušk pa ni manjkalo cel dan niti za trenutek. — Pri prvi sv. maši je bilo krog sto ljudi, druga sv. maša, navadno slovesna, je bila le tiha, ker radi nevarnosti niso mogli verniki v cerkev. Par pevcev, dva častnika, šest vojakov in 10 vernikov je zastopalo celo duhovnijo. — Sovražnik sili čez Sočo, kroglice sovražniške frče okoli hiše, Radoveden gre

gosp. kaplan gledati ter hoče bliže opazovati — toda hitro se mora vrniti, ker mu okoli glave švigajo kroglice. Vrni se in ne bodi radoveden — ena sama krogla ti zadostuje in ponese te! — Ker je prišlo ob 5. uri popoldne v cerkev okoli 20 ljudi, smo imeli priprosto blagoslov ter smo goreče prosili Boga, da nas varuje. Streljanje, pokanje in šviganje je trajalo celo noč. — 16. in 17. avgusta narodno romanje na Brezje k Mariji Pomagaj! Goriška ne bo mogla biti zastopana po poslancih S. L. S. — Kranjski, Štajerski, Koroški pridejo gotovo — pojdi še ti, da rešiš čast Goriške. Dobri vojaki mi dajo na razpolago voz do Sv. Lucije in hajd na rajžo. V železniškem vozu se mi pridružijo štirje tridentinci. »Da dove Signori?« »Da Trentino.« »Dunque dalle provincie irredente, anche Voi irredentisti?« »Ma no noi siamo Austriaci — e non vogliamo saper nulla dalla maledetta Italia!« — Na Bledu se ustavim; obiščem Andrejuta iz Volč ter grem v Gorje h prijatelju poslancu Piberju. — Popoldne se odpeljeva skozi Bled na Brezje. Med potjo dohitva neštivilno vernikov, ki romajo k Mariji Pomagaj. — Slovesnost veličastna in resna! — Torek popoldne se vrnem z g. Piberjem na Bled, da pridem še do polnoči h Sv. Luciji, ker v sredo, na cesarjev rojstni dan, je slovesna sv. maša ob 10. uri. Na postaji pri Sv. Luciji me pozdravi državni poslanec gospod dr. Benk . . . V družbi svojega nečaka grem dalje proti Sv. Luciji. Na eni stani vse mirno; — g. župnik Fabjan spavaj in po-

čivaj mirno, to ti želi vsak, ko vstrajaš že tri mesece vkljub nevarnosti v tem ogroženem kraju — na drugi strani prasketanje strojnih in ročnih pušk. Grem dalje v temi in tišini — srečam več torov in tudi veliki kolos, osem konj vpreženih — pridem do straž, ki mi nastavijo nabito puško in nasajen bajonet na prsi — Passirschein — dalje proti domu. Zagledam Tolmin. Pri mostu zopet dve straži nabito puško na prsi — Passierschein — zopet dvakrat straža z nabito puško, proti cerkvi — ob 2. uri ponoči pridem domu, spoten, vpehan in truden, da padem kar na naslonjač. — Vležem se v posteljo, a zaspati ni mogoče, ker je hudo streljanje. — Okolu 5. ure zjutraj preneha streljanje. Vržem se zopet na posteljo ter zasvim. Ko se zbudim je bilo sonce že visoko. — Ob 10. uri sv. maša. Še nikdar nisem tako srčno molil. Na misel mi je prišlo plemenito mirovno delovanje presvitlega cesarja, dragocenosti mirnega česa, grozovitost vojske. Iz dna srca smo molili za presvitlega cesarja, za vojake, za zmagajo; dasi je prišlo k sv. maši le par ljudi, a smo vendar goreče molili in iz dna srca zapeli cesarsko pesem. — Po sv. maši smo šli zopet posamezno iz cerkve ob gromovitem pozdravu topov in šrapnelov.

Iz Varšave.

Krakov, Listi poročajo iz Varšave, da so Rusi v zadnjem času svojega tamkajš-

njeja gospodarstva kar trumoma zapirali sumljive jim osebe. Zlasti so preganjali sotrudnike in naročnike časopisa »Zaranie«. Aretirali so tudi na tisoče poljske inteligence in jo odvedli v notranjost Rusije. Značilen je tudi naslednji dogodek: Rusi so zahtevali od varšavskega nadškofa Karkowskega, naj opravi zahvalno službo božjo o priliki objubljenega poljske avtonomije. Nadškof (ki je po ruskem odhodu ostal v Varšavi) je to odklonil z utemeljitvijo, da za gole obljube ne gre prirejati zahvalne službe božje. — Po vseh poljskih uradih so že uvedeni dvojezični napisi: nemški in poljski. — Razzodbe mirovnihi sodišč izvršuje meščanska straža. Rusi so odnesli iz Varšave tudi vse dragocene geološke zbirke in tehnične instrumente iz tamošnje tehnike. Ravnotako so odpeljali v Moskvo vzorce za stroje. — Glasom »Kuryera Warszawskiego« je železniška proga Varšava—Dunaj v toliko popravljena, da morejo voziti službeni vlaki. Upati je, da se tekom enega tedna otvori osebni promet iz Varšave v Čenstohovo, Lodz in Aleksandrov. S kraji zapadno od Varšave in z Nemčijo je že uveden nemški poštni promet. — Iz Varšave v Prago se vrši promet s pomočjo brodov na Visli; meščani trumoma hodijo v Prago, da nakupijo živil, ki jih v velikih množinah prinaša kmečko prebivalstvo. — »Goniec« poroča, da se v poslopju ruske državne banke v Varšavi v kratkem otvori podružnica nemške državne banke.

Največ organizirancev je bilo v kovinski industriji (2050) in pri transportnih podjetjih (3151). Tiskarjev je bilo — ip to je zanimivo — leta 1912, učenjenih v centrali za tiskarje samo 56, društvo »Gutenberg«, ki pa ni ud centralne organizacije, je štelo okoli 400 članov. Prispevkov je centrala dobila 26.700 frankov. Socialistična stranka na Romunskem izdaja svoje glasilo, ki izhaja v 4000 izvodih. Ta list je prizadevanja za nevtralnost vedno in uspešno podpiral. Socialistične zveze so prizadevanje za mir krepko podpirale, in zlasti tani, ko je skušala Rusija Romunijo pritegniti na svoje »srce«, je bilo mnogo shodov, na katerih je romunska socialna demokracija nastopala kolikor toliko složno.

Na Bolgarskem je drugače. Tam sta dve izrazito ločeni struji. Eni so radikalci, drugi revizionisti v nemškem pomenu besede. Ena zveza je imela leta 1912, okoli 3727 članov, nekaj manj kakor leta 1910. Balkanska vojna je še pospešila nazadovanje te številke. Kakšno je stanje sedaj, se ne more dognati. Druga struja je imela leta 1912, približno 8500 članov ter se je stalno in mirno dalje razvijala — do balkanske vojne. Učenjenih je bilo največ 1400 transportnih delavcev, 1250 raznih tovarniških delavcev ter 900 usnarjev. Tiskajo več glasil, tudi dnevnikov (z naklado do 8600 izvodov), ki bi naj razširjali socialistično naziranje in združeno mi-

sel. Dva meseca po razoroženju po balkanski vojni je socialistična organizacija štela še le 5400 članov. Tajnik splošne delavske zveze na Bolgarskem, Dimitrijevič, je tedaj javno in jasno izpovedal, da bi mogla do trajnega miru na Balkanu dovesti samo — federativna balkanska republika!

V Srbiji je bilo leta 1912, skupaj 256 krajevnih skupin in nad 8600 organiziranih članov. V istem letu se je skupna organizacija pomnožila za skoro 13.000 članov, odstopilo pa jih je enako število. Mnogo so jih izbrisali, ker niso bili plačali prispevkov. Vseeno pa se je dobilo 143.000 dinarjev članarine, kar gotovo dokazuje požrtvovalnost srbskih socialističnih krogov. Koliko se je v tem oziru izpremenilo, se ob sedanjih razmerah in stikih z obveščeni činitelji ne da dognati. Lahko pa se reče, da je protinarodna in protidinstična struja tudi med srbskimi socialnimi demokrati celega sveta so se to pot pokazali vredne sinove svoje domovine! Da gredo za vzdržanje nevtralnosti in so naklonjeni miru, se jim ne more šteti v zlo; saj to želi ves svet. O grških socialnih demokratih, še manj pa o albanskih, ni ničesar slišati. Menda ni ne grških, ne albanskih. Na vsak način pa utegnejo postati romunski, bolgarski in srbski socialisti važen činitelj ob odločevanju o usodi Balkana.

Naše čete zasedle Kowel. — Višine jugozahodno od Bresta Litovskega zavzete. — Severozahodno od Bresta Litovskega Rusi unovič vrženi nazaj. — 8400 ujetnikov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. avgusta. Uradno se razglša:

Sovražnik, ki se je upiral severozahodno od Bresta Litovskega, je bil včeraj v okolici pri Wierohowicah in Riasnu zopet vržen in prisiljen, da se je moral umakniti. Število po armadi nadvojvode Jožefa Ferdinanda v zadnjih bojih ujetih sovražnikov znaša 4 častnike in 1300 mož. Severovzhodno od Wlodawe so zavezniški zopet potisnili sovražnika nazaj in pridobili na prostoru. Avstrijsko-ogrška in nemška konjenica armade feldcajgmarštra Puhalla je zasledujoč sovražnika došla v Kowel in prodira dalje proti severu. V vzhodni Galiciji je mirno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Kowel je važno železniško križišče blizu 90 km vzhodno od Cholma. Tu se križajo železniške proge iz Ljublina, Bresta Litovskega, Rovna in Kijeva. Kowel leži ob reki Turiji in šteje okoli 30.000 prebivalcev.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 24. avgusta. Veliki glavni stan:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga. Severno od Njemena nobene izpremembe. Ostala bojna črta vojne skupine je napredovala. V bojih vzhodno in južno od Kovna so ujele naše čete 9 častnikov, 2600 mož in zaplenile 8 strojnih pušk.

Vojna skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Na vrhovih severovzhodno od Kleszczelov in v gozdih južnovzhodno od tega kraja je bil sovražnik po naših četah ponovno vržen. Zasledovanje se bliža gozdu Bialowieska. Sovražnik je izgubil nad 4500 ujetnikov in 9 strojnih pušk.

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Mackensena.

Pred napadom čez Pulvo in Bug vzhodno od izliva Pulve prodirajočih nemških in avstrijsko-ogrških čet je izpraznil sovražnik svoje postojanke. Uvedeno je zasledovanje.

Na južnozahodni bojni črti Bresta Litovskega so bili vzeti z naskokom vrhovi pri Kopitovu. Naše čete, ki prodirajo skozi močvirje severovzhodno od Wlodawe, zasledujejo sovražnika, ki je bil vržen včeraj.

Najvišje vojno vodstvo.

× × ×

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 22. avgusta. Včerajšnje poročilo generalnega štaba

V bojih, ki so se 18. 19. in 20. avgusta vršili v zalivu pri Rigi smo izgubili topniški čoln »Ziwuč«. Sovražnik je izgubil najmanj dve torpedovki. Angleški podmorski čoln je z uspehom torpediral nemško križarko.

Na suhem na celi fronti od Rige do spodnje Willije nobene bistvene izpremembe.

železniško progo Kowel, če odrežejo ruske armade od središča.

KAKO SE PRED BREST-LITOVSKIM VOJSKUJEJO.

Budimpešta. »Pesti Naplo« poroča: Naše čete so na vzhodnem bregu Buga došle v močvirno ozemlje, kjer se je pričel nov način vojskovanja, podoben bojem v grmovjih. Velike množice se ne morejo rabiti, obkoljevanje je jako težavno. Tu se bori mož z možem na ozkih stezah, ki vodijo v močvirja. Tudi artiljerija s težavo deluje. Rusi trdno držijo prehode, vsak korak se mora izvojevati. Zavezniški prodirajo kljub težavnim razmeram, dasi trajen dež v močvirjih otežuje boje.

NOVA RUSKA OBRAMBA ZA BRESTOM-LITOVSKIM

Berlin. Rusi se pripravljajo na novo obrambo vzhodno od Bresta-Litovskega.

× × ×

BITKA OB BOBRU.

Kodanj, 23. avgusta. Ob Bobru se je pričela velika bitka. Rusi, ki so močvno ojačeni, skušajo z vso silo ustaviti prodiranje Nemcev.

HINDENBURG IN MACKENSEN.

Lausanne. »Temps« izvaja ob padcu Kovna: Bati se je, da postane položaj ruske armade pri Brestu-Litovskem neprijeten. Navidezna nedelavnost armad bavarskega princa Leopolda in maršala Mackensena je zdaj pojašnjena. Sovražnik očitno želi, da ostane ruska armada kolikor mogoče dolgo na tem delu reke Bug in čaka na Hindenburga, ki se, kar obžalujemo, zelo hitro bliža.

RUSI SO SE IZOGNILI ODLOČILNE BITKE.

Budimpešta, 24. avgusta. »Az Est« poroča iz Lušana: Ruski vojni minister je zopet poslal listu »New York World« brzojavko, v kateri izjavlja, da bodo Rusi v kratkem zopet pričeli z ofenzivo. Nemci so vsled svojih porazov na zahodnem bojišču izpremenili taktiko in hočejo na vzhodnem bojišču izvojevati odločilno bitko. Mi smo se pa odločili bitki izogniti.

WILNA IN RIGA.

Berlin. (Kor. ur.) »Lokalanzeiger« poroča iz Basela: »Baseler Nachrichten« poročajo iz Petrograda: Nemška letala so 18. t. m. ponoči obstreljevala Wilno. Gubernator je obvestil prebivalstvo, da je mogoče, da zasede sovražnik mesto in da je ukazal zato že odpeljati vse topove.

KAKO SE RUSI UMIKAJO.

»Ruskoje Slovo« tako-le opisuje umikanje Rusov iz postojank ob Bzuri: Že koncem junija je bilo izdano povelje, da se iz mest odpeljejo vsi predmeti iz bakra, medij, jekla itd. Vsi tovarniški stroji so se sistematično razložili ter s kotli, cevmi in jermeni odpravili v notranjost Rusije. Ob enem se je ukazalo kmetom, da spravijo žito. Vsaka kmečka družina si je morala pridržati za en mesec živil, ves ostali pridelek pa izročiti vojaški oblasti, ki je potem pridelke uničila ali pa odpravila v notranjost, kmetom pa izplačala primerno odškodnino. Vojaki so kmetom pomagali žeti še nezrelo žito. Gotove vrste žita, kakor rž, ječmen, pa tudi krompir so uničili s posebnimi stroji, ki so jim nadelili ime »pljuščilka«. Ko so bili odpeljani stroji in končana dela na polju, so jeli odhajati uradniki in za njimi ostalo prebivalstvo. Ostalo so dovršili saperji, ki so vse uničili, kar bi moglo koristiti sovražniku. Posebno veličastna je bila »likvidacija« mesta Zirardov. Ondi je ostalo pod milim nebom le nekaj sto oseb osamelih starcev in stark ter žensk, ki niso hoteli zapustiti svojega stanovišča. Proti 4. uri popoldne so začeli saperji svoje delo. Drug za drugim so padali ogromni tovarniški dimniki — 11 po številu —, kakor bi jih pokosil. Med bučanjem pirosilinskih patron se je požar širil in dvigal. Ognjeno morje je pokrilo prostor, kjer so prej stale znane velike »zirardovske manufakture«. Samo v poslopju nove predilnice je stalo 2800 velikih strojev. Zraven je gorela mizarska delavnica, oddelek za nogavice, oddelek za barvane tkanine, ogromno poslopje za sušenje prediva, vodni stolp itd. Vse, kar uprava ni odpeljala, je zgorelo.

KAKO RUSI OPRAVIČUJEJO SVOJE PORAZE.

Petrograd, 23. avgusta. (Kor. urad.) »Petrograjska brzojavna agentura« poroča: Nemške čete so dohajale do zadnjih dni pred našo bojno črto: Pribije se zdaj lahko, da se nahaja ob zdaj mobilizirane nemške sile na vzhodni bojni črti nad 40%; skupno z avstrijskimi četami, ki jih vseh nad 70% operira proti nam, stoji pred našo bojno črto polovica vseh mobiliziranih sil naših sovražnikov. Sedanje razmerje se razločuje bistveno od razmerja začetkom vojske, ko je stalo nasproti nam približno 38% mobiliziranih nemških in avstrijskih sil. Med vojsko se je nadalje pomnožil kontingent sovražnih čet za približno 1½krat, sile na-

sproti nam so se pa podvojile, in sicer predvsem na račun Nemcev, katerih število se je pred našo bojno črto tekom vojske skoraj početrilo, medtem ko se število avstrijskih čet ni skoraj nič izpremenilo. Avstrijske kavalerijske divizije, ki operirajo proti nam od začetka vojske, stoje tudi zdaj skoraj neizpremenjene proti nam. Nemci operirajo zdaj proti nam z več kavalerijskimi divizijami, začetkom vojske so le z eno samo. Navedeni podatki dokazujejo, s kakšno strašno silo se moramo zdaj približno štiri mesece vojskovati dan za dnem. »Wolffov urad« pristavlja: Ruska brzojavna agentura poizkuša najbrže z raznimi brezuspešnimi računskimi umetnostmi opravičiti ruske poraze.

FRANCOSKO ČASOPISJE OBUPANO NAD POLOŽAJEM RUSKE VOJSKE.

Pariz, 24. avgusta. (Kor. ur.) »Rappel« in »Guerre sociale« se izražata danes izredno pesimistično o položaju ruskih armad. »Rappel« piše: Še nikdar ni stala Rusija pred tako nevarnostjo. Ruskim armadam je grozilo, da bi bile v dva dela raztrgane. Rusija je v nevarnosti, da dolge mesece ne bo igrala nobene vloge več v vojni. »Guerre sociale« meni, da nameravajo Nemci izvesti bliskovit pohod proti Minsku. Železnica Vilna—Petrograd je že toliko kakor odrezana. Gorje, če bodo odrezane ostale črte. List vzklika, da bi bila to največja vojaška katastrofa v svetovni zgodovini. Celó optimistični »Figaro« priznava, da so resne, srce stiskajoče ure, ki jih sedaj preživljajo.

RUSKA SODBA O PREMOČI ZAVEZNIŠKE ARTILJERIJE.

Petrograjska brzojavna agencija je še pred padcem Kovna in Novega Georgievskaja dobila od merodajne strani sledeče poročilo: Kakor so žalostne nove izkušnje za ruska srca, vendar je treba priznati, da je moderna artiljerija zaveznikov taka, da se ji tudi najbolj utrjena trdnjava ne more ustavljati.

JAPONSKI TOPOVI OB BESARABSKI MEJI.

Černovice, 24. avgusta. Ker se japonski topovi v uporabo ruskih vojakov niso obnesli, so Rusi pritegnili japonske častnike, ki naj pouče ruske častnike in moštvo, kako je treba ravnati s težkimi topovi. Ujetniki izjavljajo, da se japonska težka artiljerija sedaj nahaja ob besarabski meji.

OB BESARABSKI IN DNJESTRSKI BOJNI ČRTI.

Černovice. Na besarabski bojni črti artiljerija živahneje deluje. Naši so zelo poskodovali sovražne strelske jarke. Ob Dnjestru poizkušajo Rusi z naskoki zavzeti naše postojanke, a niso se približali niti do žičnih ograj in so bili še prej odbiti.

× × ×

O PADCU TRDNJAVE NOWO GEORGIEVSK

piše vojaški soizrednik »Berliner Ztg.«: Uspeh je važen osobito z vojaškega stališča. Napadalna armada, ki je bila močna po številu in materialu, je postala zdaj prosta. Najvišje vojno vodstvo jo pošlje zdaj lahko drugam. Proste so vse zveze, ki jih je zapirala trdnjava, kar je velevažno osobito za preskrbo armade. V prvi vrsti je prosta važna železniška proga Gdansk—Soldava—Mlava—Varšava—Ivangorod in posebno železniška zveza z Varšavo, kar se vse izrabi lahko za izpopolnitev in za preživljanje armade. Še večji je pa moralni in politični vpliv. Osvojen je zadnja trdnjava ruske moči na Poljskem, cela Poljska se nahaja zdaj v oblasti zaveznikov. Steber za stebrom, na katerega se opira ruska sila, je strl. Nov, važen korak do popolnega uničenja ruskega velikan se je z zavzetjem Novo Georgijevska storil. Dosegla se je nova stopnja, ki vodi h koncu vojske.

Kodanj. Petrograjski dopisnik lista »Daily News« poroča: Neki visoki ruski general, ki je zapustil pred kratkim Novo Georgijevsk, je izjavil, da so ruski vodilni vojaški krogi pričakovali, da se bo trdnjava dolgo držala. Trdnjava da je bila preskrbljena s strelivom več kakor za eno leto in so jo branile zelo močne ruske sile.

GENERAL BESELER, ZMAGOVALEC NOVOGEORGIEVSKA IN ANTWERP.

General Hans pl. Beseler, ki je v sedanji vojni že drugič proslavil svoje ime z zavzetjem močnih trdnjav, ob začetku svetovne vojske ni bil več v aktivni službi. Že v miru je veljal kot avtoriteta na polju trdnjavstva in zmaganje utrjenih mest. V vojni leta 1870 se je kot gardni pionir z odlikovanjem udeležil obleganja Metz in Pariza in si zaslužil železni križec. Kasneje je obiskoval artiljerijsko in ženersko šolo ter vojno akademijo; temu primerno je tudi služil na različnih službenih mestih, tako v generalnem štabu kakor pri četah in trdnjav-

stvu. Od leta 1905. je bil načelnik pionirskega zbora in generalni nadzornik trdnjav, leta 1911 je na lastno prošnjo stonil v pokoj in bil prestavljen v dispozičijo. Ob izbruhu vojne je cesar 85letnega generala kakor Hindenburga poklical v aktivno službo in s hitro osvojitvijo Antwerp in sedaj Novogeorgijevska se je izkazal mojstra na polju trdnjavstva.

× × ×

RUSKI DRUGI POZIV

je pozvan pod orožje. Prizadetih je po pozivu 8 milijonov mož, ki še niso stari 35 let.

DUMI PRETE Z RAZPUSTOM.

Stockholm, 24. avgusta. Petrogradski »Invalid« objavljaja poluradno izjavo, v kateri se dumji preti, da bo razpuščena, če

se bodo nadaljevali napadi na vlado in generalissima.

× × ×

POTOVANJE POLJSKIH VODITE-LJEV V VARŠAVO.

Dunaj, 24. avgusta. »N. F. P.« poroča: Člana pomožnega odbora za Rusko Poljsko knez Andrej Ljubomirski in krakovski župan dr. Leo sta se podala v Varšavo.

× × ×

BRAT SRBSKEGA KRALJA BIL NEVARNO RANJEN OB BUGU.

Bazel, 25. avgusta. (Kor. ur.) »Nationalzeitung« poroča iz Petrograda: Brat srbskega kralja, princ Arzen Karagjorgjevič, je bil v bojih konjenice med Narevom in Bugom nevarno ranjen. Prepeljali so ga v Kijev.

burg. Tu je bil njegov drugi glavni stan. V hiši nemškega poslanika, torej na nemških tleh, je ostal cesar Viljem štiri tedne, dokler njegov glavni stan ni bil premeščen na Francosko. Kadar se mudi na zapadu, stanuje cesar v malem mestecu v majhni hiši. V Nemčiji se zadovoljuje s tako hišico kakaj majhna uradniška družina. Udobnost, ki se nudi cesarju v tej hišici tudi ni velika: soba za delo, soba za poročanje in spalnica, tako je stanovanje nemškega cesarja na bojišču. Lahko bi stanoval v katerem izmed lepih in prostornih gradov, katerih je severna Francija tako bogata; njegova želja pa je, da se mudi v sedežu velikega glavnega stana, v katerem živi vojna duša. Skromen kakor njegovo stanovanje je tudi način njegovega življenja. Zjutraj kava ali čaj z mrzlim mesom in vojnim kruhom, opoldne juha, meso in sadje ter namizno vino, tako se pije in je za cesarjevo mizo. Malo pred večerjo povabi cesar k sebi po dva ali tri goste, katera čast pogosto zadene tudi avstro-ogrski delegata in c. in kr. vojaškega atašēja. Jedilna soba je priprosta, okrašena le z lovskimi trofejami iz Argonov. Po večerji sledi urica zabave; tedaj je ura navadno 11. Toda cesar še ne gre spat, marveč se velikokrat še posveti delu.

Veleizdajalska sodna razprava proti Rusofilom.

Dunaj, 23. avgusta. (Kor. ur.) Po več tednih je c. kr. deželno brambovsko divizijsko sodišče na Dunaju končalo razpravo, ki jo je vodil nadporočnik avditor dr. Peutelschmid. Obtoženi so bili državni poslanec Dimitrijevič Markow in višji deželnosodni svetnik dr. Vladimir Kurylowicz, odvetnik dr. Ciril Czerlunczaklewicz iz Przemysla, dr. Ivan pl. Dromoholecki iz Zloczowa, posestnik Tomaž Diakow iz Werbaza in ključavničarski mojster Gabriel Mulkiwicz iz Kamionke Strumilowe ter dopisnik »Novega Vremena« Dimitrij pl. Jančevski. Obtoženci pripadajo ruski narodni stranki. Obtožnico radi veleizdaje in hudodelstva proti vojni sili države je zastopal nadporočnik avditor dr. Wunderer. Vseh sedem obtožencev je bilo obsodjenih na smrt na vešalih.

Kako živi nemški cesar v glavnem stanu.

Poročevalec »N. W. T.«, J. Hirsch, piše: Kmalu poteče leto dni, odkar je nemški cesar odpotoval na bojišče. Zgodaj zjutraj 16. avgusta je zapustil Berlin. Proti Mogunciji je šla pot; v Koblenzu je bil veliki glavni stan. 31. avgusta je cesar dospel v Luksem-

Naša težka artiljerija porazila laške topove ob izlivu Soče. — Italijani bežali iz postojank vzhodno od Tržiča. — Vsi laški napadi na Krasu in Tolminu krvavo odbiti.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. avgusta. Uradno se poroča: Na zunem krilu primorske bojne črte je premagala večeraj naša težka artiljerija sovražne topove ob izlivu Soče (Sdokka). Nadalje je bila neka obrežna baterija pri Golanetu izpremenjena v kup razvalin. Sovražna pehota, ki se je ustalila nasproti naši postojanki na vrhu vzhodno od Tržiča, je izpraznila svoje jarko in je bežala pred ognjem naših topov. Vzhodno od Polazno so naše čete krvavo odbile dva slabše sunka, pri Sv. Martinu pa tri napade, ki so uspeli do bližine naše bojne črte.

Ravnatoko se je izjalovil zvečer sunek močnejših sovražnih sil na tolminsko območje.

V prostoru pri Bovcu in pri Rablu se sedaj sovražna pehota na nekaterih točkah bliža našim črtam.

Naše utrdbe na visoki planoti Lavaron in Folgarija so se nahajale večeraj zopet pod živahnim ognjem topov. Sovražna artiljerija je pričela streljati tudi na naše postojanke na sedlu Stilsfer.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 22. avgusta. Uradno poročilo: V zoni Monte Meggia, severozahodno od Arsiera, je sovražna artiljerija večeraj silovito obstreljevala naše nanovo osvojene postojanke, zato vzetege ozemlja ni bilo mogoče razširiti. V dolini Boite smo v naskoku vzeli nekaj jarkov ob vrhu Travenauze doline in ujeli nekaj mož, katerih še nismo prešteli. Tudi smo pregnali sovražne patrulje, katere so se vgnezdile v skalah na Monte Cristallo in smo osvoje ozemlje razširili do Monte Cresta. Sovražna artiljerija je otvorila ogenj proti kraju Cortina di Ampezzo, kjer je povzročila nekaj škode. V zgornji dolini Rienza je sovražnik poizkušal napasti naše najbolj naprej potisnjene postojanke, pa je bil odbit.

Na Krasu so večeraj naše črte tudi nekoliko prodre naprej. V naskoku smo vzeli močan jarek, v njem pa zajeli 97 mož, 2 častnika in 1 strojno puško z oklopom. Sovražnik je nato na ta del naše fronte koncentriral silovit ogenj, nato je naskočil, pa

ka ženska in neka deklica in trije karabinieri. Poškodovane so bile tudi zasebne hiše.

Smešna laška raca.

Dunaj, 23. avgusta. (Kor. ur.) Iz vojne tiskovnega stana se poroča: Laško dnevno časopisje je nedavno beležilo senzacionalno novico, da je razpisalo avstrijsko armadno poveljstvo nagrado 20.000 K tistemu, ki ujame Gabriela d' Annunzia. To je seveda očitno smešna raca. Absurdno bi bilo, če bi se za d' Annunziovo osebo izdajal državni denar. Ustanova take nagrade bi bila tudi za to brezuspešna, ker je pri nas dobro znano, da se laški Homer ne bo podal v kak tak položaj, ki bi bil nevaren zanj. To dokazuje »Avanti«, ki je pribil, da se d' Annunzio dozda ni nahajal ne na bojni črti, ne v glavnem stanu, marveč da je bival do danes izključno v hotelu »Royal Damele« v Benetkah.

Napadi na Naborjet.

Vojni dopisnik dunajske »Zeit« javlja: Zadnje dni sem bil v Naborjetu. Razen malih presledkov obstreljuje težka sovražna artiljerija naše utrdbe neprestano. Ponovna Cadornova poročila, da so utrdbe porušene slone na neresnici. V enem teh odsekov je stala ena laška baterija štirih možnarjev, druga jih je imela pet. Naši možnarji so od 10. ure dopoldne do 3. ure popoldne streljali in pripravili 3 sovražne možnarje k molku. Četrta je oddal še nekaj strelcov, po noči pa je izginil. Drugega dne, bilo je ravno pred padcem Varšave, so naši otvorili ogenj proti drugi laški bateriji, ki je štela sedaj 6 možnarjev, kajti ubežnik se jim je pridružil. Naši so v polno zadeli dvakrat in dva možnarja razbili in poleg tega še skladišče za streljivo, in mnogo moštva pobili. Mi nismo imeli prav nobene izgube.

Na drugem odseku padajo sovražni izstrelki večkrat v Rabeljsko jezero. Za takim strelom se vzdigne iz vode 20 do 30 m visok vodni steber in kmalu se pokazejo na površini ribe, 3 do 4 kg težke postrtvi, katerim je počila mrena.

Italijani se pritožujejo nad goriško duhovščino.

Včerajšnji »Reichspost« prinaša: Milanski »Avanti« z dne 17. avgusta prinaša svojo sodbo o domoljubnem ravnanju goriške duhovščine in njenega voditelja deželnega glavarja dr. Faiduttija. »Avanti« pravi, da so na Goriškem irredenti nepriznajo razpoloženje ustvarili duhovniki in njih voditelj dr. Faidutti, ki so dobro vedeli, »da s tem služijo državnim namenom dunajske vlade«. Nadalje piše »Avanti«: Deželni glavar monsignor Alojzij Faidutti, rojen v Cedadu, je že mnogo let reneget italijanskega kraljestva. Faidutti je tip zelo zvitega in trdega intriganta in zastrupljevalca javnega življenja. On je v Furlaniji ustanovil takozvano »patriotično stranko« nesramnih »austriacanti« (avstrijanec), ki se sestavljajo iz raznorodnih Italijanov — ali sovražnikov Italijanov in Slovencev. To stranko pa veže črni cement klerikalizma in predvsem stremjenje izrabiti vse ugodnosti, katere avstrijska vlada zagotavlja protilaškim elementom. Zraven pa omenjamo, da je ta avstrijsko čuteč monsignor in reneget stal v najboljšem sporazumu z državo in deželnozbornimi poslanci nacionalističnega italijanskega elementa v deželi, ki so radi sprejemali Faiduttijevo protekcijo. — Kakor se vidi, so v Italiji zelo hudi, ker se Furlani in njim na čelu grozni dr. Faidutti ne dajo od Italijanov »odrešiti«.

Lepe sanje.

Četovodja Matevž Pečnik iz Ljubljane, ki služi v 3. dalmatinskem polku nam piše:

Danes ponoči sem imel tako lepe sanje, da Vam jih moram naznaniti: Italijanske granate in šrapneli so se spremenili v kuhano ozir. surovo šunko, krogle iz pušk v kranjske klobase, Soča v vino, naši jarki v ljubljanske zemlje in Italijani pa — v kislno zelje! Kakšna pojedina — žalibog samo v sanjah. Res je samo toliko, da delajo Italijani radi svojih trajnih neuspehov zelo kisle obraze. Drugače se nam tukaj dobro godi. Veste, kaj je rekel te dni triletni otrok, ko so začele v bližini padati sovražne granate? »Mama, daj mi mojo novo oblečko, sedaj bom bežal!«

Prisrčen pozdrav vsem Ljubljančanom!

»Jelenina vojna.«

Neki rimski poročevalec je imel pogovor z nekim gospodom iz spremstva vojvode Ludvika Napoleona, ki mu je povedal to-le:

Vojvoda Ludvik Napoleon, mlajši brat vojvode Napoleona Viktorja, je začasa vojne več mesecev prebil na ruskem dvoru. Sedaj se je vrnil v Rim kot carjev zaupnik ter odide prihodnje dni na fronto. Car je občudovalec energije in politične bistrovidnosti kraljice Jelene. Tako vem, da bo v kratkem poslal kralju Viktorju Emanuelu najvišji ruski vojaški red, dočim dobi kraljica Jelena najvišje rusko odlikovanje za ženske. Na carskem dvoru sedanje vojne ne imenujejo drugače nego

»Jelenina vojna«. Govorice, da sta car in kraljica Jelena tekom vojne v neprestani zvezi potom selov, niso resnične, pač pa si dopisujeta.

Podmorskega čolna »U 3« niso potopili Lahji.

Dunaj, 23. avgusta. (Kor. ur.) Iz vojne časnikarskega stana se poroča: Ko je poročal italijanski komunik o uničenju avstrijskega podmorskega čolna »U 3«, so skrbno zamolčali, da tega dejanja ni storila laška, marveč francoska mornarica. Zdaj, ko je resnica postala splošno znana, je laškemu časopisju jako sitno, da je junastvo, ki so je slavili za laško dejanske francosko.

Značilen dnevnik italijanskega vojaka.

Dunaj, 23. avg. 915.

Iz vojnega poročevalskega stana se javlja:

Pri italijanskem vojaku Matiju Attimonelli, 4. stot. 29. pešpolka, ki je padel vzhodno od Gradiške, so našli dnevnik, iz katerega v dobesedni prevesti posnemamo naslednji opis, ki je značilen za obnašanje Italijanov:

»Od trenutka, ko smo stopili v tržaško deželo, smo šli skozi mnogo in premnogo krajev, kjer nismo našli nobenega civilista. Vsi so bili pobegnili, zapustili so svoje hiše, svoja posestva, svoje pohištvo in svojo deželo.

Kakor hitro smo prišli v tak kraj, smo našli vse zapuščeno in hiše vse opustošene. Opustošene od nas. Sicer nihče izmed nas ni mogel vzeti s seboj teh stvari, ker se dostikrat še lastne vržejo proč. Toda v upanju, da se najde kaj denarja ali dragocenosti, se ni delalo družega nego odpiralo zaklenjene omare, pisalne mize in skrinje. Vsa obleka se je potegnila ven in se ni več položila nazaj. Vse je ostalo zmetano po tleh in brez usmiljenja se je hodilo po obleki. Potem smo prišli v mesto Gradiška, lepo, krasno mesto z velikimi palačami.

Tu se je videlo v hišah obleko razmetano po tleh, perilo, hišno orodje, okraski z oknov in balkonov v kuhinjah. Po vseh hišah so bile sobe polne predmetov iz litega železa, bakra, brušenega stekla in porcelana, cesar vsega je bilo tu v izobilju, ker so tu, ali bolje rečeno v bližnjem Trstu velike tovarne za te predmete.

Ko smo stopili v te hiše, smo bili čisto iz sebe, ko smo videli tako posodo in drugo. Bilo nam je žal. S seboj vzeti nismo mogli ničesar. Storitni nismo mogli nič drugega nego si napolniti žepo in mnogokrat tudi tornistre s takimi srjaci in hlačami, ki bi bile pri nas doma (to je v Apuliji) za halo nevesti. Treba je pa vpoštevati, da so šli pred nami že drugi oddelki skozi, tudi bersaglieri, ki so izvedli prve napade in našli v resnici dobre stvari.

Prišlo je na dan, da se je v Gradiški vlomila oklopna blagajna in denar uropal. Pregledali so tornistre vseh vajakov, ki so bili šli skozi mesto, in našli 500.000 lir. Drugi so našli 12.000 lir iz neke druge blagajne.

Vsi ti vojaki in tudi en častnik, pri katerih se je našel denar, so prišli v sodno preiskavo.«

Kamenje namesto kave.

Iz Lugana se poroča: »Secolo« piše z ozirom na poročilo iz Aleksandrije, da je bilo ondi neki vojaški dobavitelj, ki je h kavi prinesel kamenja, obsodjen na 8 mesecev ječe, da ta razsodba ob znanih italijanskih razmerah pač ne bo držala. Dobavitelju se bo tekom mesecev ali tudi let že posrečilo dokazati, da je kamenja namešal kak zaviden konkurent ali nezvest služabnik; našel bo poslanca, ki se bo zavzel za njegovo nedolžnost in ji pomagal do zmage. — Enega izmed sto in sto drugih so zasačili, toda njegovo sleparstvo je še igrača nasproti temu, kar počno na škodo vojne uprave drugi dobavitelji, zaključuje »Secolo«.

Meslo v granalnem ognju.

(Dalje.)

Pa tudi v Videm da se ne da priti udobno po železnici, in ves Baedeker da je še samo za to, da turistje jezi, ko jih spominja prejšnjih, mirnih dni. Zdaj mi je tudi jasno, zakaj ga knjigarne, odkar je vojna, ne smejo več prodajati.

Vsako junastvo italijanskih granat po goriških cestah ima svojega kronista. Ljudje pripovedujejo o nesrečah, ki jih je povzročilo italijansko topništvo, kakor o navadnih žalostnih dogodkih, o neugodah, kakor jih v drugih mestih povzroči kratki stik, opeka, ki pade s strehe, strela ali led. Pred par dnevi je prifrčala neprevidna granata v spalnico neke stare gospe v ulici sv. Karola. Gospo je po srečnem naključju zadelo le nekaj neznatnih drobcev. Nekega pometaja je zadelo pri njegovem delu; tam pa, kjer zdaj koraka oni mlad prostovoljec, sta bili nedavno čebljali dve deklici, ki so jih ob njih zadelo,

Taki slučaji so po dva, trije vsaki teden, in vendar ostanejo ljudje v mestu, se izprehajajo kakor doslej ter si drug drugemu kažejo italijanske postojanke pri Podgori kakor — znamenitosti. Ves zrak je tu napolnjen s krasno dišavo po sadju, v zadnje ulice prodira ta prijetni vonj, in zdi se ti, kakor da hodiš vsepovsod med cvetočimi vrtovi. Gori na višinah pa si morajo naši vojaki v strelskih jarkih privezovati bombaž, napolnjen s klorom, pred obraze, kajti smrad od italijanskih žrtev je neznošen.

Najbolj oddaljeni od sveta in od vojne pa so nasadi grofice Coronini. Tam stoje v nežnojunaskih pozah po gozdičkih grški bogovi ob belih poteh, skrbno posutih s kremenecem, in stari slugi se niso slekli živre te odlične graščine. Mila uniforma miru, ki se z našo dobo, v kateri vlada siva barva, slabo ujema. Drevoredi so obrezani po Versaillskem vzorcu, iz lavorik jasmina in pinij dehtli bohotni jug. Ne poznam mirnejšega kraja, ki bi mu bila vojna nekaj tako nedejanskega, nekaj tako sanjam podobnega, kakor so vrtovi grofice Coronini v Gorici.

S. Geyer, vojni poročevalec.

Nova mirovna akcija sv. Očela.

Haag, 22. avgusta. »Reuter« poroča iz Rima: Iz besedi, ki jih je govoril papež Regontu, začasnemu posebnemu poslaniku Nizozemske pri Vatikanu, potrjujejo po Rimu razširjeno mnenje, da je bil nizozemski poslanik v glavnem zato overovljen pri papežu, da bo Nizozemska lahko podpirala papeževu inicijativo v korist miru, kakor tudi, da bo Nizozemski dana prilika, da povzroči udeležbo papeža na bodočih mirovniških pogajanjih. Pogajanja se bodo najbrže vršila v Haagu. Čuje se, da bo, kakor vse kaže, papež pričel z inicijativo za izmenjavo mirovniških predlogov in da bo ta inicijativa najbrže imela uspeh.

Vojaške zadeve.

Vojni kurati — pozor! Opozarjamo ponovno na to krasno molitveno knjižico, ki je pravkar izšla in je namenjena predvsem našim slovenskim vojakom na bojiščih in po bolnišnicah. Sestavil jo je strokovnjak c. kr. profesor dr. Gregorij Pečjak. Natis je omogočil deželni odbor kranjski, ki je daroval v ta namen lepo vsoto 2000 K. Molitvenik ima kratko, jedrnat in praktično sestavljeno vsebino; je ličen in po obliki tako prirejen, da ga vojak lahko vtakne v vsak še tako majhen žep, ne da bi ga kaj obtežilo. — Vojaški kurati naj blagovole hitro naročijo, koliko izvodov bodo mogli s pridom razdeliti. Poslala jih bo »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani — brezplačno. — Za nevojake je cena minimalna: 30 v. trpežno vezan izvod; 50 v. in. izvod z zlato obrezo.

Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik 27. dom. p. Anton Kienbauer. Cesarsko pohvalno priznanje je bilo ponovno izrečeno črnovojniškemu poročniku pri 3. dom. p. Josipu Lešniku. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: stražmojster Ivan Karlin in Ivan Benko, nad. stražmojster Simon Rizan in Anton Wagner, vodja Ivan Jazbec in okrajni stražmojster Josip Čebokli, vseh šest pri 7. dež. orožniškem poveljstvu. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil črnovojniški infanterist Ivan Slamnik, pridelen 7. dež. orožniškemu poveljstvu; nad. stražmojster 12. dež. orožniškega poveljstva Franc Ahlin. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik zbornega gen. štaba Franc Janša pri 49. inf. brig. poveljstvu. Najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 7. lov. bat. Erle Gombač, nadporočnik 17. pp. dr. phil. Avgust Adip, poročnik 39. polj. top. p. Henrik Dolenz in poročnik prov. častnik 17. pp. Emil Jorde. Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil infanterist 70. pp. Josip Kokalj. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil poročnik 2. bos. herc. p. Jakob Hočevar; praporščak Labres Miroslav, četovodja Koščak Nikolaj in desetnik Bergman Emerik, vsi trije pri 5. drag. p.; praporščak 27. pp. Vrhove Božidar, pridelen 13. kav. brig. poveljstvu; kadeti Blizt Emil, Cartagine Simon, Oplustil Alfons in Zupan Gvido, vsi štirje pri 97. pp.; dragonci 11. drag. p. Šiška Jakob. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: dragonca 5. drag. p. Haring Ivan in Skala Ivan; poddesetnik Vunček Ivan, infanterist Kolmann Jakob in Hrovat Franc, vsi trije pri 7. pp. Bronasto hrabrostno svetinjo je dobil dragonec 5. drag. p. Marenče Franc. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo so dobili: polkovnik 47. pp. Maks Traunsteiner, nadporočnik 47. pp. Miroslav Strel, nadporočnik 9. polj. top. p. Mihael Lukanc

pl. Savenburg, stotnik 29. pp. Viljem Povše, nadporočnik 7. polj. lov. bat. Viktor Čunc in Josip Kos in poročnik 7. lov. bat. Ernest Scharsach. Ponovno najvišje zahvalno priznanje je dobil poročnik 7. lov. bat. Anton Opravil in stotnik 6. polj. havb. p. Miroslav Laurič. Najvišje pohvalno priznanje so dobili: asist. zdravnik 47. pp. dr. Karel Wenzel, nadporočnik 7. lov. bat. Anton Klinger in major 17. pp. Jurij Pichler. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: četovodje Etschmeier Roman, Fischer Karel in Hermann Pavel, san. podčastnik Tagger Rudolf, desetnik-tit, četovodja Skuk Franc, desetnik Gauper Ivan, poddesetnik-tit, desetnik Haiden Ivan, pionirji Ahtik Franc, Bratina Karel, Gašperut Ivan, Juschlag Josip, Kramer Franc, Papinutti Ludovik, Pichler Ivan, Resar Ivan, Štrukelj Valentin in Verwüster Josip, vseh 17 pri 3. pion. bat. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: kadet Zbašnik Josip, četovodja Zajec Franc, desetnik Vončina Vinko, poddesetnik Marolt Anton in nad. stražmojster Gründl Fr., vseh pet pri 17. pp., četovodja-tit, nadlovce 9. lov. bat. Scheyer Ludovik, pridelen 17. pp.; namestnik asist. zdravnika dr. Kregulski Henrik, pridelen 17. pp.; sanitetni kadet 2. bos. herc. p. Šlajmer Boris; četovodja Vreča Franc, pionirji Baier Ivan, Bregant Franc, Debeljak Franc, Golčman Florijan, Gosak Alojzij, Moškon Anton, Rath Bogomir, Riedl Alojzij, Sramnel Franc, Terpin Gregor, Fonet Tipold in Weiß Rudolf, vseh 3 pri 3. pion. bat. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: poddesetnik Cotman Srečko, infanteristi Košar Ivan, Novoselič Josip, Steinegger Erisant, Jakljevič Ivan, Konda Josip in Putzi Ivan, vseh sedem pri 17. pp. Pohvalno priznanje je izreko vrhovno armadno poveljstvo stotniku 17. pp. Tomažu Klimann in nadporočniku 3. sap. bat. Juriju Milavec.

Imenovanja. Poročniki so postali: Vauhnik Vladimir, 17. pp.; Kosarek Karel, 87. pp.; Novy Josip, 17. pp., Harter Ivan, 97. pp.; Fähndrich Maks, 7. lov. bat.

Z juga.

BOJI NA SRBSKI MEJI.

Budimpešta, 23. avgusta. Večerni listi poročajo, da so od 18. avgusta dalje francoski letalci dvakrat poizkušali metati bombe na Novi Sad, pa so jih naši letalci in opazovalci vedno odgnali. Včeraj so vrgli dve bombi na Karlovško deželno cesto, pa brez najmanjše škode. Ker si ne upajo bolj globoko v deželo, zato Ogrska dosedaj še ni trpela pred njimi.

ODGOVOR SRBIJE.

Pariz, 23. avgusta. (Kor. ur.) »Matin« poroča iz Niša: Vsled koraka entente presoja položaj zelo resno. Važne obravnave bodo trajale v skupščini še nekaj dni. Srbija bo ententi šele odgovorila, ko se bo sporazumela z novim grškim kabinetom. Listi se tudi pečajo s tem vprašanjem, pa govorijo samo o delu, s katerim je Srbija tekom leta služila stvari entente.

RUSIJA RUMUNIJI.

Berlin, 23. avgusta. »Berliner Zeitg. a. M.« javlja: Ruska vlada je rumunski predložila poseben zadnji predlog, da v zadnjem trenutku pridobi Rumunijo s sijajnimi ponudbami.

KAKO POSTOPA RUMUNIJA.

Berlin. »Vossische Zeitung« poroča, da je rumunsko ministrstvo sklenilo, da se zadrže nemški železniški vozovi, ki se nahajajo v Rumuniji. Ta ministrski sklep znači uspeh Costinesca in dokazuje, da je bila prepoved izvoza žita samo pesek v oči agrarcem.

ITALIJA IN RUMUNIJA.

Berlinski »Lokalanzeiger« izjavlja, da med Rumunijo in Italijo ne obstoji pogodba, da mora prva v vojno, če Italija napove vojno Turčiji. Rumunija je še vedno gospodar svoje usode.

BOLGARSKA ARMADA PRIPRAVLJENA.

Dopisnik »Berliner Tageblatta« se je razgovarjal z novim bolgarskim vojnim ministrom Jekovom, ki je izjavil, da se je pri svojem nastopu prepričal, da je bolgarska armada popolnoma pripravljena. Dejstvo je, da bo bolgarska armada kos vsaki težavi in možnosti. Armada se oborožuje, ne da bi se dala vplivati od političnih dogodkov in bo svoje izpopolnjevanje nadaljevala s svojo dosedanjo hladnokrvnostjo.

ANGLESKA IN GRŠKA.

Poluradno se poroča, da je Anglija zahtevala, da bi smeli Angleži v vseh grških pristaniščih nadzorovati plovbo, kar je grška vlada odklonila. Angleži so nato 9. avgusta izkrcali oddelek vojakov. — Angleži so proglasili blokado otoka Thasos v Egejskem morju. Otok meri 39,3 km² in šteje 12.000 prebivalcev.

VENIZELOS NA KRMLJU.

Atene, 23. avgusta. (Kor. ur.) Kralj je poveril sestavo ministrstva Venizelosu, kateri je to naročilo sprejel.

Curih, 22. avgusta. Švicarski dopisni urad javlja, da so vse grške stranke, med njimi tudi Venizelosa sklenile dogovor, da ne bodo dovolile nobenega odstopa grške zemlje.

GRŠKA SE PRIPRAVLJA.

Solun, 24. avgusta. Grško vojno vodstvo se pripravlja za vsak slučaj. Med drugim je zbralo pri Solunu 30 tisoč mož.

ODPOKLIC RUSKIH POSLANIKOV IZ ATEN IN SOFIJE.

Berlin. »Morning Post« poroča iz Kodanja: Ruska poslanika v Sofiji in Atenah sta pozvana, da vložita prošnjo za odstop.

Vojska med Italijo in Turčijo.

Zakaj je Italija napovedala Turčiji vojsko?

Kodanj, 23. avgusta. (Kor. ur.) »Politiken« izvaja: Italija je zdaj napovedala Turčiji vojsko. Uradno navedeni razlogi so seveda le formelni. Pravi razlog, ki se seveda ne more navesti v vojni napovedi; je, ker bi Italija rada, če se vojska srečno konča, v Mali Aziji osvojila kolonialno državo in ker je že čas, da stori nekaj za zaveznike. Trimesečna vojska ob Soči in v alpskih soteskah ne odgovarja pričakovanju. Znatnih avstrijskih sil ni mogla zaposlovati in ni mogla razbremeniti Rusije ne v Galiciji in ne na Poljskem. Vojska se je vodila na vzhodni bojni črti tako, kakor da bi ne bilo vojske z Italijo. Ni verojetno, da Italija kaj doseže na starem bojišču. Položaj bi se izpremenil mogoče le, če bi se otvorile Dardanele in ako bi mogli svobodno uvažati v Rusijo orožje.

× × ×

Italija je zaprla svoja pristanišča.

Berlin, 23. avgusta. »Magdeburger Ztg.« javlja iz Lugana, da so od 21. avgusta popolnoma radi vkrcavanja čet zaprta vsa laška pristanišča. V Brindisiju so proglasili oblegovalno stanje.

Laške želje.

Lugano. »Giornale d' Italia« sodi z ozirom na vojsko s Turčijo, da vojna napoved Italije potegne tudi balkanske države v vojsko.

Italijani se nameravajo izkrcati pri Smirni.

Atene. S strani sporazuma se javlja, da nameravajo Lah izkrcati pri Smirni veliko čet.

Ruske laži o pomorskih dogodkih pri Rigi v pravi luči.

Berlin, 24. avgusta. (Kor. ur.) Wolf-fov urad poroča: Iz pristojnega vira izvemmo, da se v zadnjih dneh objavljajo z ruske in angleške strani resnici nasprotujoča poročila o dogodkih v riškem zalivu od 15. do 21. avgusta, ki so se končali s tem, da so bile ruske boje moči pregnane. Govori se o veliki bitki. Trdi se, da so Rusi priborili veliko, sijajno pomorsko zmago in Nemce pregnali, prizadejavši jim težke izgube. Ne da bi se podajali v vse podrobnosti ruskih laži, bodi še enkrat tole ugotovljeno:

1. Nemške pomorske boje moči, ki so prodrle v riški zaliv, so našle ondi le lahke ruske moči, ki so bile deloma uničene, deloma pregnane. O veliki pomorski bitki torej ne more biti nobenega govora.

2. Nemških izgub, razen v uradnem poročilu objavljeni, ni bilo. Nobena večja ladja, nobena križarka se ni potopila ali bila resno poškodovana. Vsa ruska poročila, ki kaj drugega naznanjajo, so izmišljena.

3. O odbitju izkrcevalnega poizkusa pri Pernau ne more biti govora. Kaj takega se ni začelo, niti nameravalo. Brodovje torpedovk, ki je priplulo semkaj, je imelo svrhu, kriti zaprtje luke. Pri tem se je razvil topniški boj s pristaniškimi in poljskimi baterijami, o čemer so bile pristaniške baterije prisiljene k molku, poljske baterije pa uspešno bstreljevane. Razen tega je bil najden in potopljen neki ruski parnik in 6 jadrnic.

4. Ladje, ki so jih boja Rusi uplenili, so parniki, ki smo jih bili potopili zato, da bi zaprli plovne ceste.

Vojska v kolonijah.

London, 24. avgusta. Državni tajnik za Indijo naznanja, da je 17. avgusta vpadlo v severozahodni Pačavar v angleški Indiji 4000 Bunavarov, katere so pa lahko zopet nazaj prepodili.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI

priporoča sledečo novost: Ackermann, **Habt Vertrauen!** Cena 2 K 04 vin., vezano 3 K, po pošti 20 vin. več.

Dnevne novice.

— **Zlato sv. mašo** je slovesno obhajal 15. avgusta preč. g. Kozma Pavlič, duhovni svetnik in župnik v sv. Križu pri Kostanjevici, v navzočnosti številne asistence duhovnikov domače dekanije in svojih bivših kaplanov, navzoč je bil tudi brat jubilarov, zlatomašnik, preč. gosp. Damijan Pavlič, ki je teden poprej zapel svojo zlato sv. mašo. Slavnostni pridigar je bil domači gosp. dekan Schweiger. Lepo okrašena velika župna cerkev, ki jo je sezidal g. zlatomašnik pred 8 leti, in mnogobrojna udeležba mladine in Marijinih družb v sprevedu spričujejo, kako zelo ljubijo župljani svojega dušnega pastirja, ki že 28 let neumorno deluje za blagor svojih vernikov. Bog ohrani še mnogo let preč. g. zlatomašnika tako čilega in zdravega, kakoršnega smo občudovali pri njegovi zlati maši!

— **Župnik Janez Krst. Trpin,** ki je umrl v nedeljo v Mošnjah na Gorenjskem, je bil rojen 30. avgusta 1868 v Železnikih. V mašnika je bil posvečen 23. julija 1892 in je služboval kot kaplan v Trziču do leta 1896, in na Igu do leta 1897, in kot beneficitat v Šmartnem pri Litiji do leta 1902. Istega leta je dobil župnijo Mošnje, kjer je ostal do svoje prerane smrti. Z neumornim dušnopastirskim delovanjem je ves čas združeval plemenito skrb za gospodarski napredek župnije; zato je ustanovil izobraževalno društvo in posojilnico. Več let je bil tudi sourednik nabožnega lista »Glasnik najsvetejših Src«. Svoje delovanje pa je posvetil z zgledno potrpežljivostjo, s katero je prenašal svojo dolgotrajno bolezen. Blažega pokojnika priporočamo v pobožen spomin!

— **Ilirska Bistrica,** dne 18. avgusta 1915. Danes se je tu ustanovilo v proslavo rojstnega dne Njegovega Veličanstva našega preljubljenega cesarja Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ilirska Bistrica. Da je bilo to društvo nujno potrebno, je dokazala mnogobrojna udeležba iz vseh prizadetih slojev ter številni denarni prispevki. Članarina znaša sicer le po 2 K na leto, toda podarili so posamezniki mnogo višje zneske, posebno se je odlikoval Anton Knafelc, kmečki posestnik iz Zagorja hišna številka 134, ki je naenkrat daroval 100 K ter postal tako prvi društveni ustanovnik in se ga po pravilih vpiše v častno društveno knjigo. Nadalje sta postali ustanovniki: posojilnica za ilirsko-bistriški okraj in kmečka posojilnica v Knežaku. Društvo bo vodil sledeči odbor: virilista preč. g. dr. J. N. Kržišnik, dekan v Trnovem, kot predsednik in g. dr. Anton pl. Pantz, rač. vodja sodišča, kot podpredsednik in blagajnik. Z vzklikom so bili izvoljeni: g. Rudolf Horvat, nadučitelj v Trnovem, kot tajnik; preč. g. Martin Škerjanec, župnik na Premu, gospod Anton Knafelc v Zagorju in gospod Franc Rojc v Gorenjem Zemou kot odborniki; namestnika sta gg. J. Samsa, tovarnar v Ilirski Bistrici in nadoficial J. Ložar. Do sedaj se je nabralo že okoli 800 K. Dal Bog, da bi ostala enaka navdušenost za procvit tega najčlovekoljubnejšega društva tudi vnaprej!

— **Prekoračenje meje.** Po ministrskem ukazu z dne 25. julija 1914, drž. zak. št. 166, je vojaški dolžnosti podvrženim prepovedano prekoračiti meje monarhije v inozemstvo. Izjeme more dovoliti v posebno ozira potrebnih slučajih politična deželna oblast v sporazumu z vojaškim teritorialnim poveljstvom. — Ker je torej za stranke, bivajoče na Kranjskem predpisan sporazum c. kr. deželne vlade v Ljubljani in c. in. kr. vojaškega poveljstva v Gradcu, morejo stranke tedaj računati na pravočasno rešitev prošelj, če jih vložijo najmanj 14 dni pred nameranim nastopom potovanja pri okrajnem glavarstvu svoje bivališča, v policijskem okrožju Ljubljana pa pri c. kr. policijskem ravnateljstvu in prilože vse potrebne dokumente, zlasti izkaze o vojaškem službenem razmerju.

— **Umrl je v Pragi češki časnikar** ka-tchet Emanuel Stransky, član uredništva »Čecha«.

— **Častno svetinjo Rdečega križa** so dobili: orožniški postajevođa v Senožečah Nikolaj Dejak, narednik 27. okraj. črnovojniškega zapovedništva Martin Hrašovec, orož. stražmojster v Št. Vidu pri Vipavi Ciril Klajnshek, orožniški stražmojster v Vipavi Anton Makovec, orožniški postajevođa Seb. Pasterk na Razdrtem, orož. stražmojster Josip Pelan v Št. Vidu nad Vipavo, orožniški stražmojster v Vipavi Franc Počkaj, orožniški stražmojster v Zagorju Alojzij Rabič, orožniški stražmojster na Razdrtem Ručigaj, narednik 27. okr. črnovojniškega zapovedništva Franc Rupnik, orož. stražmojster Ivan Škoda v Senožečah, orožnik Anton Strumbelj v Dolenjem Logatcu, orožniška stražmojstra v Razdr-

Iz dna srca nam je prihajala molitev in prošnja: Bog ga ohrani! Bog obvari našega cesarja do skrajnih mej človeškega življenja! Bog mu podeli zmago nad sovražniki in nam vsem skorajšen časten mir! Za vojake na naši fronti smo pri cerkvenem darovanju nabrali 366 kron.

Umrli so v Gorici: Makuc Jožefa od Franca, roj. l. 1914., iz Gorice, stanujoča v Via Ascoli 27. — Blažič Marija od Ivana, roj. l. 1914., iz Gorice, stanujoča Via Ascoli 11. — Jožef Bizjak od Ivana, roj. l. 1904., iz Gorice, Piazza Christo 5. — Zalaten Jožef od Antona, roj. l. 1914., iz Gorice, Via Formica 15. — Selva Alojz od Alojza, roj. l. 1914., iz Gorice, Via Ascoli 10. — Ciglič Katarina od Štefana Bensa, roj. l. 1855., iz Pevme. — Stromar Bruno od Štefanije, roj. l. 1914., Gorica, Via Ascoli 6. — Padovan Albert od Jakoba, roj. l. 1914., Via Capella 42. — Jožefa Brumat od Ivana, roj. l. 1898., Via Rafut 47. — Kunca Romana od Karla, roj. l. 1839, Via Formica 25. — Makuc Sofija od Ivana, roj. l. 1913., Gorica, Via del Bosco 17. — Opažati je posebno v zadnjem času, da umirajo posebno otroci nežne mladosti. Ponajveč je vzrok griža. Svarimo stariše, da pazijo dobro, ako bi se pojavili kakšni znaki te bolezni in da potem takoj pozovejo zdravnika, ki bo dete gotovo rešil. Nevarno je, pustiti otrokom jesti svežega sadja, ker največkrat je to vzrok bolezni. Zato, stariši, pazite na vaše otroke!

Mestni svet v Mariboru je sklenil, izdati razglas, glasom katerega morajo vsi begunci z juga, ki so došli v Maribor po 1. avgustu, mesto takoj zapustiti, izvzemši onih, ki imajo oziroma so prosili dovoljenja pri c. kr. okrajnem glavarstvu.

Na Dunaju v Rekonvaleszentenheim vom Roten Kreuz, XXI. okraj, Franklinstraße 45, se nahaja v zdravniški oskrbi več ranjenih in bolnih vojakov, med temi tudi goriški Brdjan Virgilij Sfiligoj iz Dobrovega, iz občine spoštovane županove družine. Vrnil se je z gališkega bojišča, kjer je skoro dva meseca bil v boju.

Oni Jožef Fikfak iz beneškega Vrhovlja v Brdih, o kojem je poročal »Slovenec«, da je bil ranjen in dobdobskem bojišču in da je odšel v notranjost dežele v bolnico, se nahaja v Zagrebu, v c. kr. rezervni bolnici št. 2. — **Padel je dne 9. avgusta** pri Podgori Ivan Čenčič iz Krede, rojen l. 1877.

Novi imenik pogrešanih družin z Goriškega priobčimo jutri.

Seznam slovenskih goriških beguncov, ki so odšli dne 31. julija 1915. iz Lipnice na Štajerskem v Hohenmauth: Iz Gorice: Spacapan Gašper, 54 let, 3 osebe. — Pintar Ivan, 71 let, 4 osebe. — Martelanc Lucija, 45 let, 6 oseb. — Zbogar Štefan, 51 let, 4 osebe. — Iz Ločnika: Klinc Ivan, 43 let, 3 osebe. — Iz Podgore: Brešan Andrej, 58 let, 6 oseb. — Perko Terezija, 60 let, 4 osebe. — Klančič Anton, 24 let, 3 osebe. — Iz Pevme: Sošen Jožefa, 47 let, 1 oseba. — Sošen Marija, 36 let, 1 oseba. — Kalin Jožefa, 57 let, 1 oseba. — Konjedič Štefan, 78 let, 1 oseba. — Figlj Alojzija, 36 let, 3 osebe. — Iz Štandreža: Nanut Margerita, 54 let, 2 osebi. — Bufolin Uršula, 48 let, 8 oseb. — Cerv Jožef, 32 let, 3 osebe. — Iz Podsobotina: Benčič Notburga, 29 let, 4 osebe. — Iz Opatjega sela: Jelen Marija, 35 let, 7 oseb. — Zajc Jovanka, 45 let, 5 oseb. — Marušič Jožef, 43 let, 3 osebe. — Peric Ivanka, 75 let, 6 oseb. — Pahor Angela, 30 let, 1 oseba. — Pahor Marija, 48 let, 3 osebe. — Pahor Marija, 26 let, 2 osebi. — Iz Nove vasi: Pahor Antonija, 26 let, 4 osebe. — Pahor Franc, 52 let, 4 osebe. — Pahor Marija, 34 let, 6 oseb. — Pahor Marija 46 let, 9 oseb. — Pahor Jožef, 32 let, 5 oseb. — Marušič Amalija, 42 let, 6 oseb. — Pahor Andrej, 73 let, 7 oseb. — Ferletič Jožef, 41 let, 3 osebe. — Marušič Matevž, 56 let, 6 oseb. — Pahor Justina, 32 let, 7 oseb. — Pahor Franc, 68 let, 7 oseb. — Pahor Jožef, 72 let, 9 oseb. — Pahor Franciška, 43 let, 4 osebe. — Pahor Katarina, 64 let, 1 oseba. — Sušič Andrej, 59 let, 11 oseb. — Sušič Anton, 63 let, 5 oseb. — Pahor Ivanka, 32 let, 4 osebe. — Pahor Franciška, 45 let, 5 oseb. — Pahor Pepina, 28 let, 9 oseb. — Pahor Dominik, 50 let, 4 osebe. — Pahor Ivanka, 55 let, 3 osebe.

Sodišča proti navijanju cen.

Vsled vojske je bilo izdanih veliko odredb, ki so popolnoma izpremenile pred vojsko običajne kupčijske navade. Prej je veljalo prosto določanje cen, vojne odredbe pa predpisujejo, da se sme pri prodaji zahtevati le primeren dobiček; vsako odiranje in navijanje cen osobito živil se stro-

go kaznuje. Tudi na Kranjskem strogo zasledujejo in kaznujejo vse tiste, ki navijajo cene. Globe, v katere so bili obsojeni posamezni navijalci cen živilom, so dosegle že znesek 20.000 kron, pravomočne obsodbe pa obsegajo že vsoto 12.000 do 13.000 kron samo v okrožju ljubljanskega deželnega sodišča.

Obveščeni smo iz najboljšega vira, da je vloženih tudi zelo veliko ovadb proti tistim, ki so prodajali pod roko žito, dasi je od 15. avgusta dalje vse žito last vojnega žitnega prometnega zavoda. Naj se v tem oziru pouče povsod ljudje, da jih ne bodo zapirali in da jim ne bo treba plačevati visokih kazni.

Dne 24. t. m. je razpravljalo ljubljansko deželno sodišče kot vzklicno sodišče o vsklicih proti obsodbam okrajnih sodišč o navijanju cen. Senatu je predsedoval dvorni svetnik Pajk, votanti so bili gg. svetovalci Vedernjak, Papež, Regali; državno pravdnštvo je zastopal državni pravdnik dr. Pajnič. Ker smo prepričani o tem, da se ljudje še niso dovolj uživali v duh sedanje postavodaje in ker zato kupčujejo, kakor so trgovali pred vojsko, naročamo le o slučajih samih ne da bi navajali tudi imena in graje.

Gostilničar in gostilničarka nekje pri kolodvoru sta prodajala dva dni mleko primorskim beguncem. Stalo ju je mleko liter 22 v, ceno sta v teh dneh navila od 24 vin. za liter na 30—35 vin., jajca sta prodajala beguncem 20 vin. za komad. Oba sta bila obsojena v zapor in v denarno globo. — Neka trgovka na Notranjskem je prodajala sladkor v kosčkih s čistim dobičkom 9 K 35 v pri 100 kg. Izvedenec je izjavil, da je čist dobiček pri sladkorju običajen 6—8 v. Bila je obsojena v denarno globo. Neka druga trgovka je bila tudi obsojena v denarno globo 30 K, ker je prodajala sladkor v kosčkih s čistim dobičkom 11 K 49 v pri 100 kg. Načelne važnosti je razsodba, ki tiče načelnika nekega konsumnega društva. Prodajal se je sladkor z dobičkom 11 K 84 v in 8 K 01 v pri 100 kg. Okrajno sodišče je prisodilo obtožencu 80 kron globe. Izvedenec je izjavil, da je običajen dobiček sladkorja pri podrobni prodaji pri kg 8 v. Zagovornik (dr. Pegan) je naglašal, da se pri konzumu, ko prodajajo člani samim sebi, in ker se čisti dobiček v obliki dividende razdeli, ne more govoriti o kakem navijanju cen. Tudi ne gre, da se smatra 8.01 v pri kg za navijanje cen, ker se gre le za eno stotinko višjega dobička, kakoršen je po izvedenčevem nazoru običajen. Sodišče je nazoru, da 1 stotinka ne navija cen, potrdilo; nazoru pa, da se v konzumnih organizacijah ne navijajo cene, ni pritrdilo, pač pa je znižalo globo 80 na 40 K. Neki trgovec je prodajal olje z dobičkom 52, petrolej pa z 72 vinarskim dobičkom. Prvo sodišče mu je prisodilo 100 K globe, vzklicno sodišče mu je pa prisodilo 5 dni zavora in 300 kron globe.

Posesnik in opsetnica sta prodajala mleko (na Notranjskem) bolnim vojakom po 30 do 40 vin., dasi je bila tam cena litru običajna 16 v. Posesniku je prisodilo vzklicno sodišče 3 dni, posesnici pa 48 ur zavora.

Popoldne je bila vzklicna razprava proti 11. ljubljanskim branjevcem in proti enemu branjevcu. Dobička so napravili pri kg črešenj od 20 do 44 vin. Okrajno sodišče je vse obtožence oprostil, ker so bile nakupne cene res visoke, a branjevke so prodajale tako, kakor so bile vedno navajene. Ljubljanski magistrat je v svojem dopisu naglašal, da je dobiček 8 v pri kg črešenj primeren. Cene da so naravnost oderuške in je v svojem dopisu izrazil željo, naj se vsi oderuški branjevci oistro kaznujejo. Vzklicno sodišče je tri obtožence oprostil, ostale pa obsodilo in sicer v 48 urni zapor, 40 globe, 4 dni zavora, 80 kron globe, 1 teden zavora, 100 kron globe, 3 dni zavora, 60 kron globe, dve po 48 ur zavora 60 kron globe, 24 ur zavora 20 kron globe, 4 dni zavora, 80 kron globe, 4 dni zavora, 100 K globe. Ko razglašal dvorni svetnik Pajk razsodbo, vpraša neka obtoženka: »Prosim, ali bi se razsodba ne mogla omiliti.« Dvorni svetnik Pajk: »Tu jo ne moremo sprejeti na zapisnik!«

Devet posesnikov iz ljubljanske okolice je sodilo te dni ljubljansko okrajno sodišče, ker so navijali cene žitu in so prodajali pšenico za 70—84, rž za 70 in koruzo po 60 kron za 100 kg. Sodnik je vse obsodil, ker so navijali cene in jim prisodil denarne globe od 200 do 300 K. Globe znašajo skupno 2000 kron.

Nadalje je ljubljansko okrajno sodišče prisodilo T. S. iz Spodnje Šiške 7-dnevni zapor. Novi krompir 5—6 kosov je prodajal po 10 v. — M. R. iz Glinc je prodajala krompir kilogram po 20 v, bila je obsojena v 6-dnevni zapor. — M. B. iz Spodnje Šiške je prodajala čebulo po 8 v komad in bila obsojena v 7-dnevni zapor in na 20 kron globe. — Neka branjevka v Vodmatu je bila obsojena v globo 20 kron, ker ni hotela prodati neki stranki sladkorja, dasi ga je imela v zalogi.

✠

Po dolgi mučni bolezni je umrla v št. Vidu nad Vipavo gospa

Marija Bajc roj. Bratovž

Raiko priporočamo v blag spomin. Sv. maše se bodo brale v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani. Bodi ji lahka zemlja!

V Ljubljani, 25. avgusta 1915.

Vid Bratovž
brat.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE
ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLACNO

ANTON BOČ

barvarija in kemična pralnica
Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Dela se izvršujejo tudi na Glincih št. 46. Nizke cene!
Točna in solidna postrežba

Obstoj trdike že čez 50 let

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.

LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEK. ZDRAVNIK PR. MARJ. DR. FR. DERGANČ

Kupim v vsaki množini mikano in nemikano

domače predivo

po najvišji ceni. — Ponudbe na: Ivan N. Adamčič, vrvarna, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31. 145

 Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rent in ljudska, neozgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 175.490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022.76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232.66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštine prosijo. 1439

 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.

(Brez posebnega obvestila.)

✠

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena hčerka, oziroma sestra, gospodična

MICI ZRIMŠEK

danes ob 5. uri zjutraj, po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, bogu dana preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek dne 26. avgusta ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Stara pot št. 4 na pokopališče k Sv. Križu. Svete maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Petra v Ljubljani. — Bodi ji ohranjen blag spomin!

V LJUBLJANI, dne 25. avgusta 1915.

Ivan in Franciška Zrimšek, starši.
Ivan, brat. Ana, Sabina, sestri.

(Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.)